

ĐÁNH GIÁ ẢNH HƯỞNG CỦA VỊ TRÍ ĐỂ TRÁI ĐẾN SINH TRƯỞNG, NĂNG SUẤT VÀ PHẨM CHẤT DƯA LƯỚI TL3 (*Cucumis melo L.*) TRONG ĐIỀU KIỆN NHÀ LƯỚI TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CỬU LONG

LÊ HOÀNG MÃN^{1*}, NGUYỄN HOÀNG ANH²

Tóm tắt

Mục tiêu của nghiên cứu nhằm đánh giá ảnh hưởng của vị trí để trái đến sinh trưởng, năng suất và phẩm chất dưa lưới TL3. Thí nghiệm bố trí hoàn toàn ngẫu nhiên ba nghiệm thức (để trái ở các vị trí lá thứ 6 đến 9; để trái ở các vị trí lá thứ 10 đến 13; để trái ở các vị trí lá thứ 14 đến 17), 10 lần lặp lại, với mỗi lần lặp lại là 2 cây. Kết quả cho thấy các vị trí để trái khác nhau chưa thể hiện ảnh hưởng đến chiều dài dây, khối lượng thân, đường kính thân, khối lượng trái, chu vi trái và độ dày com, nhưng khi để trái ở vị trí cao ở lá thứ 14 đến 17 làm tăng chiều dài trái (14,4 cm) và giảm độ Brix (12,4%).

Từ khóa: dưa lưới TL3, *Cucumis melo L.*, vị trí để trái, sinh trưởng và năng suất, phẩm chất

Abstract

The objective of the study was to evaluate the influence of fruiting leaf locations on yield and quality of Cantaloup TL3. The study were arranged complete randomized design three treatments (fruiting the 6th to the 9th leaves, the 10th to the 13th leaves and the 14th to the 17th leaves) with ten replications, two trees a replication. Results showed that cantaloup in different leaf positions did not affect the length, weight and diameter of stem; the perimeter and weight of fruit, flesh thickness of fruit; but fruiting the 14th and 17th leaves increased the length of fruit (14.4 cm) and decreased the Brix of fruit (12.4%).

Keywords: Cantaloup TL3, *Cucumis melo L.*, leaf positions, yield, quality

1. Đặt vấn đề

Nhiều mô hình nông nghiệp công nghệ cao ngày càng phổ biến ở ĐBSCL, hệ thống nhà màng, tưới nhỏ giọt theo công nghệ Israel cũng đã được du nhập vào nước ta và áp dụng rộng rãi trên nhiều loại cây. Trong đó, dưa lưới

là một trong những loại cây được áp dụng mô hình này. Dưa lưới là loại rau ăn quả có giá trị dinh dưỡng cao, thời gian sinh trưởng ngắn, trồng được nhiều vụ trong năm. Ngoài ra, vào dịp lễ, tết người tiêu dùng rất chuộng màu sắc và vân lưới đẹp của vỏ trái dưa nên có giá trị cao quanh năm, đặc biệt có thể dùng để chưng Tết (Trần Thị Ba và Võ Thị Bích Thủy, 2016). Các kỹ thuật trong quy trình trồng dưa lưới ảnh hưởng nhiều đến năng suất và chất lượng quả như mật độ trồng, giá thể, cách để trái,

¹ Sinh viên lớp Nông học khóa 18, Trường đại học Cửu Long

² Giảng viên, Trường đại học Cửu Long

* Người chịu trách nhiệm về bài viết: Lê Hoàng Mãn (Email: Hoangmannet01@gmail.com)

phân bón, quản lý sâu bệnh đã được nghiên cứu nhiều. Theo Trung tâm thông tin và công nghệ (2017) ở Tiền Giang cho rằng nên để trái dưa lưới ở lá thứ 9 đến lá thứ 15; hoặc để trái ở vị trí lá thứ 10 đến lá 13 (Nguyễn Thị Thúy Quyên, 2021; Nguyễn Ngọc Tuấn, 2021). Một ý kiến khác cho rằng để trái ở vị trí lá thứ 8 đến thứ 10 là tốt nhất (Trung tâm Khuyến nông Thành phố Hồ Chí Minh, 2020). Tuy nhiên, nghiên cứu về ảnh hưởng của vị trí để trái dưa lưới còn hạn chế, đó đó đề tài được thực hiện nhằm đánh giá ảnh hưởng của vị trí để trái đến năng suất và phẩm chất dưa lưới.

2. Vật liệu và phương pháp thí nghiệm

2.1 Vật liệu

Hạt giống dưa lưới được sử dụng là TL3, giống này cho trái khi thu hoạch từ 1 kg đến 2,3 kg, độ Brix là 13 đến 17. Mụn dưa, phân tròn quế, phân hóa học và thuốc bảo vệ thực vật.

Dụng cụ và hóa chất: hệ thống nhà màng và tưới nhỏ giọt theo công nghệ Israel, máy đo độ Brix, máy đo EC, túi trồng cây kích thước 30 x 30 x 10cm, khay ươm hạt giống bằng xốp, dây treo, kéo cắt tỉa, bình xịt thuốc, cân treo, clorin.

2.2 Phương pháp

Nghiên cứu được tiến hành từ tháng 9/2020 đến tháng 3/2021 tại Trường Đại học

Cửu Long. Thí nghiệm được bố trí hoàn toàn ngẫu nhiên gồm 3 nghiệm thức (3 vị trí để trái), 10 lần lặp lại, với mỗi lần lặp lại là 2 cây. Các nghiệm thức bao gồm (1) để trái ở các vị trí lá thứ 6 đến 9; (2) để trái ở các vị trí lá thứ 10 đến 13; (3) để trái ở các vị trí lá thứ 14 đến 17. Mỗi cây trên mỗi nghiệm thức chỉ để 1 trái, các cây trong thí nghiệm đều giống nhau về điều kiện trồng, chăm sóc và dinh dưỡng.

Chiều dài dây được tính từ 2 lá mầm đến ngọn cây; đường kính thân được đo ở vị trí gốc ngay bên dưới 2 lá mầm; Cân khối lượng thân trừ rễ lúc thu hoạch; chiều dài trái đo từ cuống đến đuôi trái; Chu vi trái tính ở vị trí giữa rộng nhất của trái bằng thước dây; Cân trọng lượng trái khi thu hoạch; Dùng chiết quang kế để đo độ Brix dịch trái; Độ dày cơm của trái được đo là phần thịt quả từ bên trong lớp vỏ xanh.

Số liệu được xử lý bằng phần mềm Microsoft Excel, phân tích phương sai bằng SPSS 20.0.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1 Ảnh hưởng của vị trí để trái đến sinh trưởng dưa lưới.

Kết quả Bảng 1 cho thấy giữa các nghiệm thức để trái ở vị trí khác nhau có chiều dài dây, đường kính thân và khối lượng thân khi thu hoạch khác biệt không ý nghĩa qua phân tích thống kê.

Bảng 1. Ảnh hưởng của vị trí để trái đến chiều dài dây (cm), đường kính (cm) và khối lượng thân (kg)

Vị trí để trái	Dài dây	Đường kính thân	Khối lượng thân
Vị trí 6 đến 9	254	1,15	0,55
Vị trí 10 đến 13	254	1,18	0,57
Vị trí 14 đến 17	254	1,12	0,61
Mức ý nghĩa	ns	ns	Ns
CV (%)	5,0	5,5	16,2

ns: khác biệt không ý nghĩa qua phân tích thống kê

Kết quả này hợp lý do ngay từ khi tiến hành thí nghiệm chọn cây con đồng nhất về kích cỡ, các điều kiện trồng, chăm sóc, bón phân và phòng trừ sâu bệnh giống nhau ở tất cả cây của các nghiệm thức.

3.2 Ảnh hưởng của vị trí để trái đến năng

Bảng 2. Ảnh hưởng của vị trí để trái đến năng suất của dưa lưới khi thu hoạch

Vị trí để trái	Khối lượng trái (g)	Chu vi trái (cm)	Chiều dài trái (cm)
Vị trí 6 đến 9	1282	41,8	13,6b
Vị trí 10 đến 13	1325	43,2	14,1ab
Vị trí 14 đến 17	1385	43,8	14,4a
Mức ý nghĩa	ns	ns	*
CV (%)	13,4	6,5	4,5

Trong cùng một cột của từng vị trí để trái các số trung bình theo sau bởi cùng một chữ số không khác biệt thống kê. ns: không có sự khác biệt, *: khác biệt ở mức ý nghĩa 5%.

Khối lượng trái dao động từ 1282 g cho đến 1385 g, chu vi trái sau khi thu hoạch dao động từ 41,8 cm cho đến 43,8 cm.

Chiều dài trái của nghiệm thức để trái ở vị trí cao làm tăng chiều dài trái, khi để trái ở vị trí từ 14 đến 17 thì độ dài của trái đạt đến 14,43 cm, không khác biệt khi để trái ở vị trí từ 10 đến 13 (14,1 cm) và dài hơn khi để trái ở vị trí từ 6 đến 9 (13,6 cm).

3.3 Ảnh hưởng của vị trí để trái đến phẩm chất của dưa lưới

Kết quả Bảng 3 cho thấy giữa các nghiệm

Bảng 3. Ảnh hưởng của vị trí để trái đến phẩm chất của dưa lưới khi thu hoạch

Vị trí để trái	Độ dày com (cm)	Độ Brix (%)
Vị trí 6 đến 9	3,22	13,6ab
Vị trí 10 đến 13	3,23	14,9a
Vị trí 14 đến 17	3,25	12,4b
Mức ý nghĩa	ns	*
CV (%)	4,9	10,9

Trong cùng một cột của từng vị trí để trái các số trung bình theo sau bởi cùng một chữ số không khác biệt thống kê. ns: khác biệt không ý nghĩa.

suất của dưa lưới khi thu hoạch

Qua Bảng 2 cho thấy giữa các nghiệm thức để trái ở các vị trí lá khác nhau có khối lượng trái và chu vi trái khác biệt không có ý nghĩa thống kê, nhưng chiều dài trái thì khác biệt thống kê ở mức ý nghĩa 5%.

thức để trái ở các vị trí khác nhau có độ dày com khác biệt không ý nghĩa qua phân tích thống kê, nhưng đối với độ Brix thì có sự khác biệt thống kê với mức ý nghĩa 5%. Độ dày com của dưa lưới khi để trái ở các vị trí để trái khác nhau dao động từ 3,22 cm cho đến 3,25 cm.

Độ Brix của các nghiệm thức để trái ở 3 vị trí khác nhau khác nhau, khi để trái ở vị trí từ 10 đến 13 thì độ Brix của trái cao (14,9%) không khác biệt khi để trái ở vị trí từ 6 đến 9 (13,6%) nhưng cao hơn khi để trái ở vị trí từ 14 đến 17 (12,4%).

Điều này có thể do khi để trái ở vị trí lá thứ 6 đến thứ 9 ở dưới thấp có trái sớm hơn vị trí lá thứ 14 đến lá 17 nên có thời gian sinh trưởng và tích lũy dưỡng chất nhiều hơn các trái ở nghiệm thức khác.

4. KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ

4.1 Kết luận

Các vị trí để trái khác nhau chưa thể hiện ảnh hưởng đến chiều dài dây, đường kính thân, khối lượng thân, khối lượng trái, chu vi trái và độ dày com, nhưng khi để trái ở vị trí cao ở lá thứ 14 đến 17 làm tăng chiều dài trái (14,4 cm) và giảm độ Brix (12,4%)

4.2 Đề nghị

Tiếp tục nghiên cứu ảnh hưởng của vị trí để trái đến sinh trưởng, năng suất và phẩm chất của giống dưa lưới TL3 ở các mùa vụ khác nhau.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Trần Thị Ba và Võ Thị Bích Thủy, *Nâng cao hiệu quả sản xuất rau Đồng bằng sông Cửu Long bằng kỹ thuật ghép gốc*, Nhà xuất bản Đại học Cần Thơ, năm 2016;
- [2] Trung tâm thông tin và thống kê, *Hướng*

dẫn kỹ thuật trồng dưa lưới (Cucumis melo L.), Sở Khoa học và Công nghệ Tiền Giang, năm 2017;

- [3] Nguyễn Thị Thúy Quyên, *Ảnh hưởng của biện pháp tỉa nhánh lên năng suất và phẩm chất trái thương phẩm của một số giống dưa lưới (Cucumis melo L.) trồng trong điều kiện nhà màng tại Trường Đại học Cửu Long*, Khóa luận tốt nghiệp. Trường Đại học Cửu Long, năm 2021;
- [4] Nguyễn Ngọc Tuấn, *Đánh giá ảnh hưởng của giá thể trồng đến đặc tính sinh trưởng và năng suất của giống dưa lưới TL3 trong điều kiện nhà lưới tại Trường Đại học Cửu Long*, Khóa luận tốt nghiệp, Trường Đại học Cửu Long, năm 2021;
- [5] Trung tâm Khuyến nông Thành phố Hồ Chí Minh, 2020. Dưa lưới. <http://kythuatnuoitrong.edu.vn/cay-an-trai/quy-trinh-ky-thuat-trong-dua-luoi-ngoai-troi-tot-nhat.html> ngày cập nhật 5/7/2021.

Ngày nhận bài: 19/06/2021

Ngày gửi phản biện: 20/06/2021

Ngày duyệt đăng: 01/07/2021